

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 44/18, 9 Kasım 2018)

Geçen hafta neler oldu?

*** Sayıştay'ın denetim raporları yayınlandı. Raporlarda yer alan bulgular çok sayıda usulsüz işlem ve harcamayı kamuoyu gündemine getirdi. Sayıştay'ın "Kamu İdareleri Denetim Raporları"nı hazırlayan başkan yardımcısı görevden alındı.

*** Ekim ayı enflasyon rakamları açıklandı; yıllık enflasyon yüzde 25,24'e yükselerek 2003'ten bu yana en yüksek düzeye ulaştı.

*** Hazine Bakanı Berat Albayrak, enflasyonla mücadelede pozitif seyrin sürdüğünü, Kasım ayında iyileşme görüleceğini savundu. Moody's, enflasyonla mücadele kapsamında hükümetin yaptığı ÖTV ve KDV indiriminin 'enflasyonist baskıları ateşleyebileceğini' belirtti. Ayrıca, "Türkiye ekonomisinin 2019 ortasına kadar her çeyrekte daralmasını bekliyoruz" açıklaması da yaptı.

*** Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu'nda 2 Ekim'de öldürülen Washington Post yazarı Cemal Kaşıkçı'nın cesedinin nerede olduğu hala bulunamadı. Cumhurbaşkanı Erdoğan "cinayetin emrinin Suudi hükümetinin üst makamlarından geldiğini" belirtti.

*** ABD, 2015'te nükleer anlaşma çerçevesinde kaldırdığı İran yaptırımlarının enerji, finans ve deniz taşımacılığı sektörlerini kapsayan ikinci bölümünü de uygulamaya başladı. Yaptırımlar kapsamında Türkiye'nin de dahil olduğu 8 ülkeye petrol ithalatı konusunda muafiyet tanındı.

*** Dolar bu hafta son 3 ayın en düşük seviyesi olan 5.30'a kadar geriledi.

*** AB Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu üyesi Johannes Hahn Türkiye'nin AB üyelik müzakerelerinin nihai olarak sonlandırılması gerektiğini söyledi.

*** HDP'li belediye başkanları ve dönemin eş genel başkanlarıyla milletvekillerine yapılan baskın gözaltı ve tutuklama sürecinin başlangıcının üzerinden iki yıl geçti. Bugün itibarıyla 1'i milletvekili ve 53'ü belediye eş başkanı 6 bin HDP'li cezaevinde. Tutuklu HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven adil yargılama yapılmadığı gerekçesiyle açlık grevi başlattığını açıkladı.

*** KHK ile ihraç edilen doktor ve diş hekimlerinin çalışmasına sınırlama getiren yasal düzenleme TBMM'nin ilgili komisyonunda kabul edildi. Teklif kapsamında, Erdoğan'ın hedefi olan Tabipler Birliği'nin yetkileri de tırpanlanacak.

*** OHAL İnceleme Komisyonu bugüne kadar 3 bini kabul, 39 bini ret olmak üzere toplam 42 bin başvuruyu karara bağladı. Yani AİHM tarafından da "etkin iç hukuk yolu" olarak kabul edilen komisyon 125 bin başvurudan henüz yüzde 33'ünü sonuçlandırdı ve değerlendirilen itirazların sadece yüzde 7'si kabul edildi.

*** Özgür Gazeteciler İnisiyatifi (ÖGİ) Ekim ayı raporuna göre 172 gazeteci cezaevinde, geçtiğimiz ay 42 gazeteci yargılandı, 5 gazeteci 12 yıl 6 ay 27 gün hapis cezasına çarptırıldı.

*** Freedom House'un internet özgürlüğü raporunda Türkiye bu yıl da "özgür olmayan ülkeler" kategorisinde yer aldı.

*** İçişleri Bakanlığı, 29 Ekim – 5 Kasım tarihleri arasında sosyal medya paylaşımlarıyla ilgili olarak 142 kişi hakkında yasal işlem yapıldığını duyurdu.

*** IFEX üyeleri Bianet, Düşünce Suçu(!?)na Karşı Girişim ve P24, 2 Kasım Uluslararası Cezasızlıkla Mücadele Günü kapsamında Türkiye'de cezasızlık kültürü ve cezasızlıkla mücadeleyi örnekleriyle tartıştıkları bir program düzenledi. İki dilde yayınlanan (Türkçe ve İngilizce) programı Youtube kanalımız üzerinden izleyebilirsiniz: <https://www.youtube.com/channel/UCcHEr8X2C6rM8363Dj8bY-g>

3. Havalimanı işçileri hakkındaki soruşturma tamamlandı, savcı işçilerin eylemini "yasadışı" olarak niteledi

İnsanca çalışma koşulları talep ettikleri için havalimanı şantiyesinde eylem yapan ve sonrasında kolluk kuvvetlerinin yaptığı operasyonla gözaltına alınan 3. Havalimanı işçileri hakkında dava açıldı.

Gaziosmanpaşa 14. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilen iddianamede işçilerin çalışma koşullarının düzeltilmesi için yaptığı eylemin "yasadışı" olduğu savunulurken; inşaat işçileri ve sendikacılardan oluşan 61 kişiye 'görevi yapturmamak için direnme', 'iş ve çalışma hürriyetinin ihlali', 'kamu malına zarar verme', '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefet' suçlamaları yöneltildi. Davanın ilk duruşması 5 Aralık tarihinde görülecek.

Güvencesiz çalışma şartlarını, barınma ve servis sorunlarına ek olarak yemekhanede yaşanan sıkıntıları ve yaşanan iş cinayetlerini protesto eden işçilerin eylemi üzerine 14 Eylül'de polis ve jandarma inşaat şantiyesine girmiş ve biber gazıyla işçilere müdahalede bulunmuştu. Daha sonrasında şantiyeye yapılan baskınlarla toplamda 537 işçi gözaltına alınmış, 31'i tutuklanmıştı.

Sanatçı Ferhat Tunç'a 'Erdoğan'a hakaret'ten dava

Sanatçı Ferhat Tunç hakkında Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettiği iddiasıyla dava açıldı. 2016 yılında paylaşılan 10 ayrı tweet nedeniyle suçlanan sanatçının ilk duruşması

Büyükdere 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 9 Ocak 2019 saat 11:00'de görülecek.

Gazeteci Fatih Portakal'dan otosansür itirafı

FoxTV haber spikeri gazeteci Fatih Portakal, Saadet Partisi İstanbul Milletvekili Cihangir İslam hakkında açılan soruşturmaya ilgili habere otosansür uyguladıklarını söyledi.

“Sansür koyduk kendimize maalesef. Başımıza ne geleceğini bilmediğimiz

için otosansür yaptık, itiraf ediyorum” diyen gazeteci kendileri hakkında da soruşturma açılmaması için konuşmayı veremediklerini belirterek yaptıklarını “*utanç verici bir olay*” olarak tanımladı.

İslam hakkında, meclis kürsüsünden yaptığı konuşma ve Twitter paylaşımları nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesindeki '*Türk milleti, Türkiye Cumhuriyeti, devletin kurum ve organlarını aşağılama*' suçlamasıyla soruşturma açılmıştı.

Gazeteci Hüsnü Mahalli'ye hapis cezası

İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, köşe yazısı ve katıldığı televizyon programındaki konuşması nedeniyle yargılanan gazeteci Hüsnü Mahalli'yi Erdoğan'a hakaret suçlamasıyla 2 yıl 5 ay 5 gün, '*kurul halinde çalışan kamu*

görevlilerine hakaret' suçlamasıyla da 1 yıl 8 ay 25 gün hapis cezasına mahkum etti. '*Kamu görevlilerine hakaret*'ten verilen cezada hükmün açıklanması geri bırakıldı. Mahalli dosya kapsamında 15 Aralık 2016'da tutuklanmış 20 Ocak 2017'de tahliye edilmişti.

Erdoğan'ın bakan damadı ile ilgili habere 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' soruşturması

Birgün gazetesi muhabiri Nurcan Gökdemir'in, “Albayrak nereye o oraya” başlıklı, Cumhurbaşkanı

Erdoğan'ın damadı, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'a ilişkin haberine, '*Cumhurbaşkanı'na hakaret*'ten soruşturma açıldı.

Söz konusu haberde; Berat Albayrak'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı döneminde danışmanı olan 17-25 Aralık sürecinde de gündeme gelen Medet Nebi Yanık'tan '*vazgeçmemesi*' ele alınmış, Yanık'ın Hazine ve Maliye Bakanlığı'nda da "*üst yönetimin*

üstünde” bir göreve getirildiği kamuoyuna duyurulmuştu. Haberin tamamına erişim için [tıklayınız](#).

Paradise Papers haberlerine bir dava daha açıldı

Eski Başbakan Binali Yıldırım ve oğulları tarafından, yaptığı Paradise Papers haberleri nedeniyle hakkında 500 bin TL'lik tazminat davası açılan Cumhuriyet gazetesi eski finans editörü ve muhabiri Pelin Ünker hakkında '*kamu görevlisine hakaret*' suçundan da dava açıldı. Davanın ilk duruşması İstanbul

Anadolu 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 27 Aralık'ta görülecek.

HDP milletvekili Mahmut Toğrul'a hapis cezası

Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi, Şubat 2016'da düzenlenen bir etkinlikte yaptığı konuşma nedeniyle yargılanan HDP Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'u, '*terör örgütü propagandası*' suçlamasıyla 2 yıl 6 ay hapse mahkum etti.

Vicdani retçi Ali Fikri Işık 'halkı askerlikten soğutmak'tan yedinci kez yargılanacak

Vicdani retçi Ali Fikri Işık hakkında sosyal medyada "Askere gitme, diskoya git", "Asker kaçakları benim kahramanım" yazdığı için "Halkı

askerlikten soğutmak"tan dava açıldı. Zorunlu askerlik uygulamasına karşı çıktığı için şu ana kadar altı ayrı davada yargılanan ve 2012 ve 2013'te Edirne Askeri Cezaevi'nde toplam 6,5 ay hapis yatan 60 yaşındaki Işık hakkında açılan 7. davanın ilk duruşması 8 Mart 2019 saat 10.00'da İstanbul Anadolu Sulh Ceza Mahkemesi'nde görülecek.

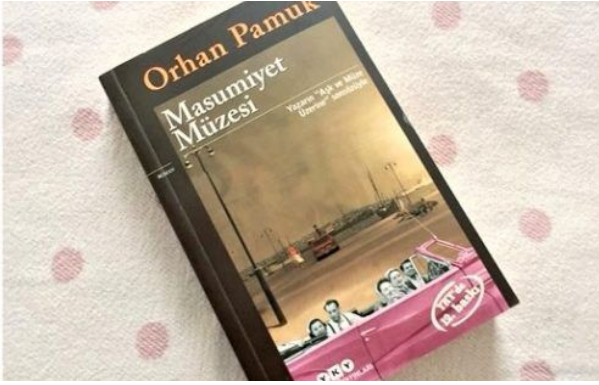

hareket etmek” suçlamasıyla dava açıldı.

KHK ile ihraç edilen mimara ‘emre aykırı hareket’ten dava açıldı

Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile ihraç edilmesinin ardından, Düzce’de bir yılı aşkın süredir oturma eylemi yapan mimar Alev Şahin’e “Valinin aldığı kararlara ve tedbirlere aykırı

Düzce Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamede Şahin oturma ve pankart açma suretiyle “izinsiz eylem” yapmakla suçlandı. Şahin, “Yargıyı iktidarın sopası haline getirip direnenlerin direncini kırmaya çalışıyorlar” dedi. Davanın ilk duruşması Düzce 2. Asliye Ceza Mahkemesi’nde Şubat ayında görülecek.

kitabın “lise öğrencilerine okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla tavsiye edilebilecek tarzda bir roman olmadığı” öne sürüldü.

Orhan Pamuk’un romanını öneren öğretmene ceza

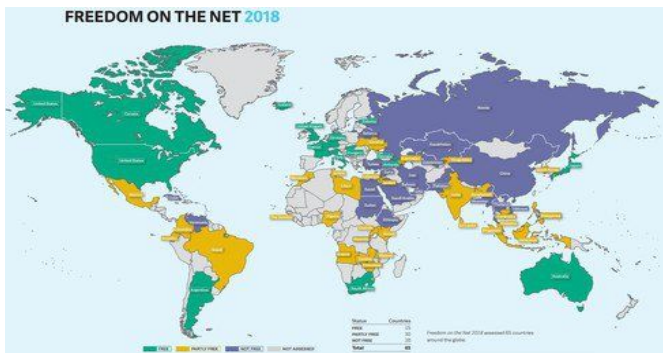
Nobel Ödüllü yazar Orhan Pamuk’un Masumiyet Müzesi isimli romanını öğrencilerine öneren eğitimciye ‘kınama’ cezası verildi. Cezanın gerekçesi olarak kitabın “Türk örf ve adetlerine aykırı olması” gösterildi,

tutuklanan daire başkanının şikayeti üzerine erişim engeli getirdi.

Yolsuzluk operasyonu ile ilgili haberlere erişim engeli

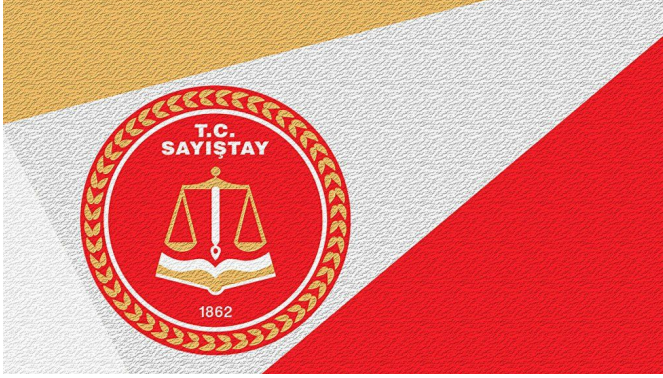
Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği, İzmir’deki bir yolsuzluk ve rüşvet operasyonu ile ilgili 30 ayrı internet sitesinde yayımlanan “Bu yanlışların hesabını herkes verecek” başlıklı habere, bu operasyon kapsamında

Freedom House’tan internet özgürlüğü raporu

ABD merkezli düşünce kuruluşu Freedom House yıllık internet özgürlüğü raporunu yayımladı. "Dijital otoriterliğin yükselişi" başlığını taşıyan raporda

internet özgürlüğünün azalmasının demokrasiyi "geriletmiş" belirtildi. Türkiye bu yılki raporda yine "özgür olmayan" ülkeler arasında yer aldı. Freedom House Türkiye'nin 2014'ten 2018'e internet özgürlüğü konusunda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın gittikçe otoriterleşen yönetimi altında yarı özgür sınırından aşağılara doğru düşüşünü sürdürdüğünü belirtti. Raporun tam metni için (İngilizce) [tıklayınız](#).

Sayıştay 2017 denetim raporları yayınlandı, Başkan Yardımcısı görevden alındı

Tüm kamu harcamalarını denetleyen Anayasal bir kuruluş olan Sayıştay'ın denetim raporları yayınlandı; çok sayıda usulsüz işlem ve harcama kamuoyu

gündemine geldi. Hemen ardından da Sayıştay'ın "Kamu İdareleri Denetim Raporları"nı hazırlayan başkan yardımcısı görevden alındı.

Yargı erkiyle donatılmış ve herhangi bir üst kuruluşa bağlı olmayan özel statüsüyle bağımsız bir kurum olsa da son yıllarda yapılan yasal değişiklikler sonucu Sayıştay'ın yetki alanı ve fonksiyonu kısıtlanmış/işlevsizleşmiş durumda. Örneğin son sekiz yılda hiçbir usulsüzlük tespiti hakkında adli ve idari soruşturma başlatılmadı. Cumhurbaşkanlığı'nın kullandığı ve örtülü ödenek olarak bilinen "gizli hizmet gideri" kalemi, Mart 2015'te çıkarılan "Torba Kanun" ile gizlendi ve o tarihten beri denetim dışı. Bir diğer örnek de Türkiye Varlık Fonu'na devredilen kamu iştiraklerinin Şubat 2017'de yürürlüğe giren kanunla Sayıştay denetiminden çıkarılması...

Son raporlar arasındaki tutarsızlıkları da bu doğrultuda okumak mümkün. Devlet kurumları, bakanlıklar, genel müdürlüklerin raporlarının, belediyeler hakkındaki raporlardan daha kısa olması o yüzden dikkat çekici. Raporlar Cumhurbaşkanlığı için 10 sayfa, Başbakanlık için 14 sayfa iken belediyeler hakkındaki raporların sayfa sayıları yüzleri buluyor. Bu kadar büyük bütçeli kurumların bir yıllık harcamalarında, bir ilçe belediyesi kadar bile yanlış olmaması mümkün mü?

Tüm bunlara rağmen raporlar şeffaflık, kontrol ve denetleme mekanizmalarının ne kadar hayati olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor. Dikkat çeken usulsüzlükler arasında mevzuat engeline rağmen torpille yapılan atamalar, yapılmayan etkinlikler için ödenen paralar, 765 kişilik gezi için yapılan 15 bin kişilik ödeme, 100 km'de ortalama 4-5 lt benzin tüketmesi gereken araçların 63 lt yakıt tüketiyor gösterilmesi gibi örnekler mevcut ve çeşitli.

Ortaya çıkan bu bulguların 'görevi kötüye kullanma', 'ihaleye fesat karıştırma', 'zimmet', 'dolandırıcılık' gibi birçok ciddi suça ilişkin şüphelere işaret ettiğini belirten Şeffaflık Derneği savcılarını göreve çağırdı. Türkiye'deki cezasızlık kültürüne dikkat çekilen açıklamada "Adalet mekanizmalarının işlemediği demokrasimizin teminatıdır." denildi.

Raporlara <https://www.sayistay.gov.tr/tr/?p=2&CategoryId=103> adresinden erişebilirsiniz.

YARGI YARGILANIYOR

Resmi açıklamalara göre inşaatı sırasında 30 işçinin hayatını kaybettiği 3. Havalimanının açılışı yapıldı. Kötü çalışma koşullarını, ücretlerin ödenmemesini, barınma ve servis sorununu “Köle değiliz!” diyerek protesto eden işçilerden 31’i ise hala cezaevinde. Onlarla birlikte toplamda 61 işçi hakkında dava açıldı; suçlama “yasadışı” gösteri düzenleme. Kaldıkları barakalara operasyon düzenlenen, gözaltına alınan ve tutuklanan işçilerin bu süreçte yaşadıkları tüm hukuksuzluk ve kanunsuzlukları biz yargıladık. **Gerekçeli karar için;** http://www.dusun-think.net/dunyanin-gozleri/?s=yargi_tr

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- 11 hak savunucusunun ‘örgüt üyeliği’ suçlamasıyla yargılandığı, kamuoyunda “Büyükkada Davası” olarak bilinen davanın 6. duruşması İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Sanıklardan Af Örgütü Türkiye Onursal Başkanı Taner Kılıç’ın duruşmalardan varestede tutulmasına ve hakkındaki adli kontrol kararının devamına karar verildi. Bir sonraki duruşma 21 Mart 2019 tarihinde görülecek.
- Barış Akademisyenlerinin yargılamalarına İstanbul 27., 28., 36., 37. Ağır Ceza Mahkemeleri’nde görülen 18 davayla devam edildi. Duruşmalar Aralık, Ocak, Şubat ve Mart aylarında çeşitli tarihlere ertelenirken bildiri nedeniyle 5 Aralık 2017’den bu yana mahkemeye çıkan akademisyenlerin sayısı 384’e yükseldi.
- 4 Kasım 2016’dan bu yana tutuklu bulunan HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ’ın ‘terör örgütü yöneticiliği’, ‘terör örgütü propagandası’, ‘Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefet’, ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik’ ve ‘suç işlemeye tahrik’ten yargılandığı 8. duruşması Ankara 16. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Yüksekdağ’ın “kuvvetli suç şüphesi” gerekçesiyle tutukluluk halinin devamına karar veren mahkeme heyeti, duruşmayı 16 Ocak 2019 tarihine ertelendi.
- Sözcü gazetesinin sahibi ve çalışanlarının ‘terör örgütü kurmak ve yönetmek’, ‘terör propagandası’ ve ‘üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek’ suçlarıyla yargılanmasına İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi’nde devam edildi. Savcının esas hakkındaki mütalaasını hazırlamasına karar verilen dava, 12 Mart 2019’a ertelendi.
- Şırnak’ın Cizre ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında yaşanan hak ihlallerini protesto eden 18 avukatın yargılandığı davanın ikinci duruşması İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Müdafî avukatlarının savunmalarının ardından duruşma 9 Şubat 2019’a ertelendi.
- Taksim’de 2017’de düzenlenmek istenen ve Beyoğlu Kaymakamlığı’nca izin verilmeyen 8. Trans Onur Haftası Programı’na katıldıkları için yargılanan 25 LGBTİ aktivistinin duruşması İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Sanıklardan 6’sı hakkında savunmalarının alınması için yakalama kararı çıkartan mahkeme heyeti duruşmayı erteledi.
- Meclis Başkanı Binali Yıldırım tarafından Paradise Belgeleri karikatürü nedeniyle Evrensel gazetesine açılan tazminat davası sonuçlandı. İstanbul Anadolu 29. Asliye

Hukuk Mahkemesi çizer Sefer Selvi ve gazetenin 10 bin TL manevi tazminat ödemesine hükmetti.

GELECEK HAFTANIN DURUŞMALARI

- Barış Akademisyenlerinin yargılanmalarına 13 ve 15 Kasım tarihlerinde İstanbul 28. ve 35. Ağır Ceza Mahkemeleri'nde görülecek davalarla devam edilecek.
- Gazeteciler Selman Keleş ve Arif Aslan'ın 'örgüt üyeliği' iddiasıyla yargılandıkları davanın duruşması 15 Kasım tarihinde Van 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.